

بسمه تعالی
معاونت آموزش
دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد آموزش شایستگی

مدیریت اثربخش آموزش با پیاده سازی ISO ۱۰۰۱۵

گروه شغلی مدیریت صنایع

کد ملی آموزش شایستگی

۱-۰۰۱-۳۷-۱۲۱۲

تاریخ تدوین استاندارد: ۱۳۹۴/۱۰/۱۲

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شایستگی : ۱-۰۱-۳۷-۱۲۱۲

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی رشته مدیریت صنایع :
علی موسوی مدیر کل دفتر طرح و برنامه های درسی
رامک فرح آبادی معاون دفتر طرح و برنامه های درسی
زهرا میرزاده مدرسی رییس گروه برنامه ریزی درسی رشته مدیریت صنایع
حسین خوش آیند مدیر کل آموزش فنی و حرفه ای استان خراسان جنوبی
ابوالفضل حق پرست معاون آموزشی و پژوهشی آموزش فنی و حرفه ای استان خراسان جنوبی

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شایستگی:
- اداره کل آموزش فنی و حرفه ای استان خراسان جنوبی

فرآیند اصلاح و بازنگری :

-
-

کلیه حقوق مادی و معنوی این استاندارد متعلق به سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور بوده و هرگونه سوء استفاده مادی و معنوی از آن موجب پیگرد قانونی است .

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران ، خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه ای کشور ، پلاک

۹۷

تلفن ۶۶۵۶۹۹۰۷ - ۶۶۹۴۴۱۲۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Daftar_tarh@irantvto.ir

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	حسین خوش آیند	فوق لیسانس	روان شناسی و آموزش کودکان استثنائی	مدیرکل	۲۸ سال	تلفن ثابت: ۳۲۲۱۳۶۹۶ تلفن همراه: -- آدرس: بیرجند-معصومیه- اداره کل آموزش فنی و حرفه ای
۲	ابوالفضل حق پرست	فوق لیسانس	مهندسی کشاورزی	معاون آموزشی، پژوهشی و برنامه ریزی	۲۲ سال	تلفن ثابت: ۳۲۲۱۳۶۹۶ تلفن همراه: -- آدرس: بیرجند-معصومیه- اداره کل آموزش فنی و حرفه ای
۳	محمد معتمدی	فوق لیسانس	کشاورزی، ترویج و آموزش کشاورزی	رئیس اداره آموزش، پژوهش و برنامه ریزی	۱۰ سال	تلفن ثابت: ۳۲۲۱۳۶۹۶ تلفن همراه: -- آدرس: بیرجند-معصومیه- اداره کل آموزش فنی و حرفه ای
۴	مرضیه رمضانی	کارشناسی ارشد	مدیریت ورزشی	مدیر و مربی آموزشگاه	۵ سال	تلفن ثابت: ۰۵۶-۳۲۴۳۲۱۶۲ تلفن همراه: ۰۹۱۵۳۶۳۹۳۹۷ ایمیل: m.ramezani.d@gmail.com آدرس: خراسان جنوبی-خیابان معلم- بین معلم ۴۶ و ۴۸

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود.(مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شایستگی :	
مدیریت اثر بخش آموزش با پیاده سازی استاندارد ISO 10015	
شرح استاندارد آموزش شایستگی :	
<p>استاندارد ISO 10015 جهت طرح ریزی و سازماندهی فرآیند آموزش در سازمان ها می باشد. استقرار فرآیند آموزش بر اساس این استاندارد می تواند مؤثرترین راه در خصوص پایش و اندازه گیری اثربخشی فرآیند آموزش باشد. در این استاندارد، چگونگی طرح ریزی یک فرآیند چهار مرحله ای شامل نیاز سنجی، اجرا و ارزیابی اثربخشی آموزش عنوان می گردد.</p>	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
<p>حداقل میزان تحصیلات : کارشناسی حداقل توانایی جسمی و ذهنی : شرایط قابل قبول جسمانی - سلامت کامل روانی مهارت های پیش نیاز : ندارد</p>	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۹۸ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۳۲ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۶۶ ساعت
- زمان کارورزی	: ساعت
- زمان پروژه	: ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی :	۲۵%
- عملی :	۶۵%
- اخلاق حرفه ای :	۱۰%
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
حداقل مدرک کارشناسی در رشته های مدیریت یا مهندسی صنایع با ۲ سال سابقه کار مرتبط	

*** تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :**

استاندارد بین‌المللی ISO ۱۰۰۱۵ راهکارهایی به دست می‌دهد که سازمان‌ها و منابع انسانی آنها را در زمینه مسائل مربوط به آموزش یاری می‌دهد. ارائه آموزش اثربخش در یک سازمان مدرن، مستلزم تفکر جدید، مدل‌های جدید، رویکرد جدید و ابزارهای و مکانیزم‌های جدید است. استقرار استاندارد آموزشی ایزو ۱۰۰۱۵، منجر به بهبود سیستم آموزش و افزایش کیفیت آن و در نهایت به تحقق اهداف سازمانی کمک می‌کند.

*** اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :**

Quality management Guidelines for training

*** مهم‌ترین استانداردها و رشته‌های مرتبط با این استاندارد :**

طراحی سیستم یکپارچه مدیریت

مدیریت کیفیت جامع TQM

*** جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب‌شناسی و سطح سختی کار :**

- الف : جزو مشاغل عادی و کم‌آسیب طبق سند و مرجع
- ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع
- ج : جزو مشاغل سخت و زیان‌آور طبق سند و مرجع
- د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شایستگی^۱

- کارها^۲

ردیف	عناوین
۱	تدوین خط مشی آموزش در سازمان
۲	نیازسنجی آموزشی در سازمان
۳	طراحی و برنامه ریزی آموزشی با الزامات استاندارد ISO ۱۰۰۱۵
۴	اجراء سیستم آموزشی
۵	طراحی فرآیند ارزیابی عملکرد سیستم مدیریت آموزشی
۶	مدیریت آموزش، نظارت و بهبود فرآیند آموزش
۷	طراحی فرآیند ممیزی و بازنگری سیستم استاندارد آموزشی

^۱: Occupational / Competency Standard

^۲: Competency / task

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۰	۶	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
میز صندلی وایت برد خودکار کاغذ ماژیک مستندات یک سازمان				دانش :
			۱	- معرفی استاندارد و دامنه کاربرد آن
			۱	- تعاریف و اصطلاحات تخصصی این حوزه
			۱	- معرفی الزامات استاندارد ISO ۱۰۰۱۵
			۱	- معرفی سند خط و مشی آموزشی
				مهارت :
		۳		- تدوین سند خط و مشی آموزشی سازمان
		۳		- بررسی قابلیت درک و اجرای خط مشی توسط کارکنان
				نگرش :
	- درک خط مشی آموزشی بر مبنای اهداف و نیاز های سازمان - آینده نگری در تدوین سند خط مشی زیست محیطی			
ایمنی و بهداشت :				
- رعایت ارگونومی				
توجهات زیست محیطی :				
- مدیریت مصرف انرژی				
- آراستگی محیط کار				

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : نیازسنجی آموزشی در سازمان
	جمع	عملی	نظری	
	۱۸	۱۲	۶	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
میز				دانش :
صندلی			۱	-تعیین نیازهای آموزشی سازمان
وایت برد			۱	-تعیین ، تجزیه و تحلیل الزامات مربوط به شایستگی
خودکار			۱	-بازنگری شایستگی
کاغذ			۱	-روش تعیین فاصله های مربوط به شایستگی
ماژیک			۲	-انواع راه حل های رفع اختلاف مربوط به شایستگی تعیین مشخصه های نیاز های آموزشی
مستندات یک سازمان				مهارت :
		۴		-بررسی سوابق حاصل از فرایند های آموزش قبلی یا جاری
		۴		-تهیه فهرست شایستگی هر یک از کارکنان جهت بازنگری شایستگی
		۴		-مستند سازی مشخصه های مربوط به نیاز های آموزشی متناسب با اهداف سازمان
				نگرش :
				-درک فاصله بین شایستگی موجود و شایستگی مورد انتظار در سازمان
				ایمنی و بهداشت :
				-رعایت ارگونومی
				توجهات زیست محیطی :
				-مدیریت مصرف انرژی
				-آراستگی محیط کار

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : طراحی و برنامه ریزی آموزشی با الزامات استاندارد ISO ۱۰۰۱۵
	جمع	عملی	نظری	
	۱۲	۸	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
میز				دانش :
صندلی			۱	-تعیین محدودیت ها
وایت برد			۱	-روشهای آموزش ومعیار های انتخاب
خودکار			۱	-مشخصه های برنامه آموزشی
کاغذ			۱	-روش انتخاب پیمانکار آموزشی
ماژیک				مهارت :
مستندات یک سازمان		۴		-طراحی و برنامه ریزی اقداماتی برای فاصله های مربوط به شایستگی
		۴		-تعیین معیارهای ارزشیابی نتایج آموزش و پایش نظارت آموزش
				نگرش :
				-توانایی درک روش آموزشی مناسب منابع ، محدودیت ها و اهداف فهرست شده در سازمان
				ایمنی و بهداشت :
				-رعایت ارگونومی
				توجهات زیست محیطی :
				-مدیریت مصرف انرژی
				-آراستگی محیط کار

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : اجراء سیستم آموزش
	جمع	عملی	نظری	
	۱۶	۱۰	۶	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
میز				دانش :
صندلی			۲	- نحوه پشتیبانی از آموزش دهنده و آموزش گیرنده
وایت برد			۲	- نحوه نظارت بر کیفیت آموزش ارائه شده
خودکار			۲	- نحوه پشتیبانی آموزشی و انواع آن
کاغذ				مهارت :
ماژیک		۳		- توجیه پیمانکار آموزشی از طریق ارائه اطلاعات مناسب
مستندات یک سازمان		۳		- فراهم کردن ابزار، تجهیزات، مستندات، نرم افزار یا جا و مکان مناسب برای مدرس و یا آموزش گیرنده
		۴		-ارایه اطلاعات بازخور به مدیران و کارکنان درگیر در فرآیند آموزش
				نگرش :
				-درک تعامل مناسب بین سازمان، پیمانکار آموزشی و آموزش گیرنده
				ایمنی و بهداشت :
				-رعایت اصول ارگونومی
				- توجهات زیست محیطی :
				-مدیریت مصرف انرژی
				-آراستگی محیط کار

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان :
	جمع	عملی	نظری	
	۱۴	۱۰	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
میز				-مشخصه های نیازهای آموزشی
صندلی			۲	-معیارهای ارزشیابی و شرحی از منابع، روش ها و برنامه زمانبندی ارزشیابی
وایت برد			۱	-روش تحلیل داده های گردآوری شده و تفسیر نتایج
خودکار			۱	-روش بازنگری هزینه های آموزشی
کاغذ				مهارت :
ماژیک		۵		-تدوین شاخص های عملکرد
مستندات یک سازمان		۵		-تدوین فرآیند ارزشیابی عملکرد سیستم
				نگرش :
				-درک شاخص های کلیدی عملکرد سیستم و اجرای فرآیندی پایش عملکرد به جهت ارتقاء اثربخشی و کارایی سیستم به صورت مستمر
				ایمنی و بهداشت :
				-رعایت ارگونومی
				توجهات زیست محیطی :
				-مدیریت مصرف انرژی
				-آراستگی محیط کار

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : مدیریت آموزش، نظارت و بهبود فرآیند آموزش
	جمع	عملی	نظری	
	۱۴	۱۰	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
میز				دانش :
صندلی			۲	- نحوه اعتبار بخشی فرآیند آموزش
وایت برد			۱	- نحوه شناسایی وقوع عدم انطباق ها
خودکار			۱	- سوابق حاصل از ارزیابی آموزش گزارش ارزشیابی
کاغذ				مهارت :
ماژیک				- تهیه گزارش های نظارت
مستندات یک سازمان		۵		- درخواست های اقدامات اصلاحی و پیشگیرانه
		۵		نگرش :
				- توانایی شناخت شکاف های موجود بین آموزش های ارائه شده و نیاز های سازمان
				ایمنی و بهداشت :
				- رعایت ارگونومی
				توجهات زیست محیطی :
				- مدیریت مصرف انرژی
				- آراستگی محیط کار

استاندارد آموزش

- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : طراحی فرآیند ممیزی و بازنگری سیستم استاندارد آموزشی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۴	۱۰	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
میز				دانش :
صندلی			۱	-اصول ممیزی
وایت برد			۱	-شیوه گزارش نویسی
خودکار			۱	-اصول بازنگری سیستم
کاغذ			۱	-مراحل انجام ممیزی داخلی
ماژیک			۱	
مستندات یک سازمان				مهارت :
		۵		-تدوین فرآیندهای ممیزی سیستم
		۵		-تدوین فرآیند بازنگری سیستم
				نگرش :
				-درک نتایج ممیزی ها جهت بازنگری سیستم مدیریت آموزشی جهت ارتقاء سطح اثربخشی و کارایی سیستم به صورت مستمر
				ایمنی و بهداشت :
				-رعایت ارگونومی
				توجهات زیست محیطی :
				-مدیریت مصرف انرژی
				-آراستگی محیط کار

- برگه استاندارد تجهیزات و ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	رایانه مری	۱G RAM , ۲۵۶ MVGA , LCD ۱۵, DVDRW, CPU ۲,۶۶ Dual Core	۱	
۲	دیتا پرژکتور و پرده	DP: ۲۰۰۰ lumens Sc: ۱,۶*۲,۴ m	۱	
۳	میز و صندلی مری	صندلی گردان	۱	
۴	میز و صندلی کارآموز	صندلی دسته دار دانشجویی	۱۵	
۵	تخته وایت برد	Dim Board: ۱,۶*۲,۴ m	۱	
۶	تخته پاک کن	فومی	۱	

توجه:

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود.

- برگه استاندارد مواد

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	کاغذ	A۴ ۷۰ or ۸۰ gr	۱ بسته	۵۰۰ عددی
۲	ماژیک	وایت برد و معمولی در چهار رنگ مشکی، قرمز، آبی و سبز	۸ عدد	از هر رنگ ۲ عدد
۳	نوشت افزار	خودکار آبی، مشکی، قرمز، سبز	۲۰ عدد	از هر رنگ ۱ عدد به ازای هر سه نفر

توجه:

- مواد به ازاء یک نفر و یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر محاسبه شود.

– منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	Quality management — Guidelines for training					INTERNATIONAL Standard , First edition ۱۹۹۹-۱۲-۱۵

– سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مولفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
۱	تکنیک های کاربردی نیازسنجی آموزشی با تاکید بر الزامات استاندارد بین المللی ISO ۱۰۰۱۵		خراسانی، اباصلت؛ عیدی، اکبر		تهران	انتشارات مرکز آموزش و تحقیقات صنعتی ایران	
۲	نیاز سنجی آموزشی در سازمانها		عباس زادگان، محمد؛ ترک زاده، جعفر		تهران	انتشارات شرکت سهامی انتشار	
۳	مدیریت کیفیت-راهنمایی هایی برای آموزش				تهران	انتشارات موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران	